

taris van de L.A.D.; van de zijde van het Gewestelijk Arbeidsbureau Amsterdam (tevens te dezer zake optredend als centraal punt in den lande) door de heer J. VAN GEENE, chef van de sectie Hoger Personeel.

In den regel zullen artsen die een werkkring in dienstverband wensen of van werkkring wensen te veranderen, door beide functionarissen in eerste instantie worden ontvangen op het adres Keizersgracht 327 te Amsterdam. Blijkt bij een dergelijk bezoek dat er bemiddeling wordt gewenst, dan neemt de vertegenwoordiger van het Gewestelijk Arbeidsbureau ter plaatse alle persoonlijke en zakelijke gegevens op, die nodig en gewenst zijn. Het confidentiële karakter van de persoonsgegevens zal strikt worden gehandhaafd. Deze gegevens zullen slechts met verkregen toestemming van de betrokken arts aan eventuele toekomstige werkgevers bekend worden gemaakt. Informaties omtrent ingeschrevenen worden aan particulieren (zowel natuurlijke als rechtspersonen) nimmer verstrekt.

Eventueel bekend geworden gegevens omtrent de salarissen en andere arbeidsvoorwaarden van tot stand gekomen plaatsingen door het Gewestelijk Arbeidsbureau zullen in de voorgeschreven bemiddelingsadministratie niet worden opgenomen. Wanneer het vooruitzicht mocht bestaan, dat plaatsingen tot stand zouden komen tegen salarissen of verdere arbeidsvoorwaarden die in ongunstige zin afwijken van hetgeen door of vanwege de Maatschappij als geldende norm wordt beschouwd, zal de betrokken arts hierop bij informatie worden gewezen.

(De uitvoerige bekendmaking omtrent de arbeidsbemiddeling is verschenen in *Medisch Contact*).

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; ter bespoediging van plaatsing behoudt de Redactie zich het recht voor, de stukken te bekorten).

DE WERKINGSWIJZE DER ORALE ANTI-DIABETICA

In zijn klinische les zegt Prof. GAARENSTROOM (1962) op bl. 413, dat tolbutamide „even goed werkt als carbutamide en bovendien nog een lange werkingsduur bleek te hebben . . . Omtrent een nieuw produkt metahexamide, te beschouwen als afgeleid van tolbutamide, heeft men thans nog niet genoeg ervaring”.

De meeste berichten zeggen, dat tolbutamide een korte werkingsduur heeft, en dat het minder sterk werkt dan carbutamide. In de Verenigde Staten wordt metahexamide sinds meer dan twee jaar niet meer verkocht, omdat het toxisch is. Er hebben zich bij de eerste duizend behandelde patiënten twaalf gevallen van icterus voorgedaan.

De auteur gebruikt het woord „diguanine”, voor fenformine = DBI. In feite is deze stof een biguanide (of diguanide). Fenformine heeft haast geen moleculaire verwantschap met guanidinen, zoals Synthaline; en tot nu toe is er geen bericht van cellulair toxiciteit, veroorzaakt door fenformine.

Op bl. 414 zegt de auteur dat het niet gemakkelijk is, na toediening van tolbutamide een effect van de vrijgemaakte insuline te vinden. Dat is wel waar, maar met de uiterst gevoelige methode van BERSON en YALOW is dit wél te meten. In feite wordt de insuline zélf gemeten, en niet zijn effect alleen, zoals vroeger met het rattediafragma (of epididymal fat pad) werd gedaan.

In zijn laatste alinea schrijft de atueur dat het onbekend is, hoe de insuline losgemaakt wordt door sulfonylureumverbindingen. Recente publikaties hebben verklaard, althans op cellulair niveau, hoe de insuline-korreltjes losgemaakt worden en in de capillaire ruimten komen. De korreltjes, ingesloten door een membraan, migreren tot de oppervlakkige

celmembraan, en daar gaan de twee membranen samen. Daarna barsten de membranen en vloeit het korreltje van de cel uit, tot in de capillaire ruimten. Op elektro-microfoto's is dit zeer duidelijk te zien.

Het is best mogelijk dat de verschillende punten waarover ik opmerkingen heb gemaakt, te maken hebben met de mogelijkheid dat de desbetreffende klinische les geschreven is voordat de nieuwe feiten bekend waren. Het is ook mogelijk, dat er een verschil in training en inzicht bestaat tussen artsen in verschillende gebieden; zo wordt carbutamide in de Verenigde Staten beschouwd als te toxisch, terwijl hetzelfde carbutamide in Duitsland nog steeds wordt gebruikt.

Literatuur: GAARENSTROOM, J. H. (1962) *Ned. T. Geneesk.* 106, 413.

Mount Kisco, N.Y.,
april 1962

MORTON LINDER, M. D.

Tolbutamide werkt korter dan carbutamide. Mijn mededeling, dat eerstgenoemde stof een langere werkingsduur zou hebben, berustte op een vergissing. Het feit dat metahexamide in de Verenigde Staten uit de handel is genomen, was mij onbekend. De berichten over het voorkomen van icterus na behandeling met metahexamide zijn langzamerhand ook tot ons land doorgedrongen. Dit behoeft niet altijd te leiden tot het niet meer gebruiken van het geneesmiddel. Aan een discussie over de chemische kwaliteiten van DBI waag ik mij maar niet. Met veel belangstelling heb ik kennis genomen van de andere gegevens, die collega LINDER vermeldt.

Groningen, 12 juni 1962

J. H. GAARENSTROOM

BYSSINOSIS

In het artikel van MULLER en VISMANS (1962) komen enige uitspraken voor, die aanleiding geven tot kritiek.

Wij brengen daarbij in herinnering, dat door ROACH en SCHILLING (1960) een hoge graad van correlatie werd gevonden tussen de concentraties van stof in voorspinnerijen en de frequentie van byssinosis in die afdelingen.

Het grote verschil tussen het percentage byssinosisgevallen dat bij het door MULLER en VISMANS verrichte onderzoek van voorspinnerij-arbeiders in Enschede werd gevonden (13,6 pct) en dat in de door SCHILLING (1956) onderzochte groep (61 pct), doet dus in de eerste plaats de vraag rijzen, hoe het met de stofconcentraties gesteld was, waaraan beide groepen onderzocht en blootgesteld waren.

MULLER en VISMANS stellen aan het begin van hun artikel ook, dat hoe stoffiger een bedrijf is, hoe meer byssinosisgevallen men kan aantreffen; zij gaan echter op deze centrale vraag niet verder in, afgezien van een algemene opmerking over de minder goede hygiënische condities in de Engelse textielbedrijven. Wel opperen zij, dat klimaat en lichtverontreiniging in het Engelse katoendistrict factoren zijn, die ten grondslag liggen aan het gevonden verschil in frequentie van byssinosis.

Hoe zou de uitspraak van de schrijvers geluid hebben, indien zij in plaats van het door hen aangehaalde Engelse onderzoek, de gegevens van ROACH en SCHILLING (1960) uit een ander door hen verricht onderzoek als vergelijkingsmaatstaf hadden gebruikt? Tijdens dit onderzoek werd bij slechts 7 pct van de onderzochte voorspinnerij-arbeiders byssinosis vastgesteld.

Bij een nog niet gepubliceerd onderzoek in Engelse en Almelse katoenspinnerijen met vergelijkbare en gecontroleerde milieu-omstandigheden en met een gelijke onderzoeksmethode, bleek het percentage byssinosisgevallen in de beide onderzochte groepen niet significant te verschillen.

Er is derhalve geen enkele reden om aan klimaat en bui-